

Timplan 2, klasser 3–6, 45 min

En trygg vardag

Mål

Eleven lär känna betydelsen av konventionen om barnets rättigheter i samhället och i världen (L2) och bekantar sig med frågor som gäller barns rättigheter genom likabehandling och jämställdhet (L7).

Eleven iakttar sin egen säkerhet och övar sig färdigheter för problemlösning (L1), uppskattande möten och goda sätt (L2), principerna för gemensamma spelregler och trafiksäkerhet (L3), kritisk läskunnighet och att skilja mellan rätt och fel (L4), verksamhet i grupp (L6) och samarbete (L7).

Läroämnen

Miljölära, religion, livsåskådningskunskap, samhällslära

Artiklar

Konventionen i allmänhet och särskilt artiklar 27 och 32.

Nyckelord

Konventionen om barnets rättigheter, säkerhet, vardag, digital säkerhet, trafikfostran

Tillbehör

Nivå 1: reflexer (på reflexerna fästs lappar om barnets rättigheter), pennor, papper, saxar och genomskinlig tejp, ficklampor

Nivå 2: minneslappar eller plattformen Flinga, utskrivna qr-navigeringskoder, qr-navigeringspass, smarttelefoner eller pekdatorer samt anteckningsmaterial för qr-navigering

NIVÅ 1 (t.ex. klass 3–4)

Tillbehör: reflexer (på reflexerna fästs lappar om barnets rättigheter), pennor, papper, saxar och genomskinlig tejp, ficklampor

Lektionens gång

Inledning: Barnens erfarenheter av en trygg vardag (5 min)

Presentation av programmet på lektionen. Eleverna delas in i grupper med två personer.

Med paret diskuteras vad en trygg vardag innebär. Tillsammans kan eleverna skriva några iakttagelser på tavlan. Läraren kan komplettera elevernas iakttagelser så att man på tavlan

antecknar: digital säkerhet, trafiksäkerhet, en trygg vardag i skolan och hemma samt kunskap i första hjälpen.

Reflexorientering (35 min)

Förhandsuppgift: varje elev tar med sig en eller två reflexer och en ficklampa till skolan.

Idén med reflexorienteringen är att parvis i ett mörkt rum söka reflexer på vilka man fäst barnets rättigheter med anknytning till säkerhet. Reflexorienteringen fäster samtidigt uppmärksamhet vid att reflexer är viktiga.

Alternativa sätt att genomföra uppgiften:

- **Genomförande 1.** (tar mindre tid av lektionen, kräver mer förberedelser på förhand)
Läraren skriver på papper olika barnets rättigheter och fäster pappren på reflexerna på förhand. Läraren hänger upp eller gömmer reflexerna i klassrummet eller i ett annat rum. När reflexerna göms ska man ändå kontrollera att de kan hittas med en ficklampa.
- **Genomförande 2.** (eleverna deltar, men tar mer tid av lektionen)
Eleverna skriver i par eller ensamma en av barnets rättigheter på papper och fäster papperet på en reflex. Läraren eller ett assisterande elevpar hänger upp eller gömmer alla reflexer i klassen eller i ett annat rum. När reflexerna göms ska man ändå kontrollera att de kan hittas med en ficklampa.

Båda sätten att genomföra uppgiften fortsätter:

Eleverna delas in i par. Varje orienteringspar ges en penna, ett papper och en ficklampa. Eleverna ställer sig parvis i kö utanför klassens dörr. Klassrummet eller ett annat orienteringsrum är mörkt och dit går alltid 3 eller 4 par åt gången. Varje par söker i tur och ordning en rättighet och skriver ner den på papper. Man får inte gå till samma reflex om det redan finns ett par där. Om gruppen är liten kan orienteringen genomföras så att endast ett par är i klassrummet åt gången.

I slutet av orienteringen diskuterar ni tillsammans barnets rättigheter utifrån de lappar som påträffats och den trygghet som dessa rättigheter ger.

Exempel på barnets rättigheter som kan fästas på reflexerna:

- Ingen får diskrimineras av någon anledning.
- En vuxen måste alltid ta reda på vad som är bäst för barnet.
- Ett barn har rätt till liv.
- Ett barns åsikt måste höras i frågor som gäller barnet.
- Ett barn har rätt till privatliv.

- Ett barn har rätt till hälso- och sjukvård.
- Ett barn har rätt till ett hem.
- Ett barn har rätt till mat.
- Ett barn har rätt att gå i skola.
- Ett barn har rätt till gott bemötande.
- Ett barn har rätt till ett namn.
- Ett barn har rätt till information.
- Ett barn har rätt till vila.
- Ett barn har rätt att leka.
- Ett barn har rätt till en trygg vuxen.
- Alla barn ska behandlas likvärdigt.

Alternativt genomförande: endast enskilda frågor som gäller barnets rättigheter fästs vid reflexerna: <https://www.lapsenoikeudet.fi/wp-content/uploads/2020/10/Lapsen-oikeuksiin-liittyvia-asioita-alakoulu-isot-laput-ruotsiksi.pdf>

Hemuppgift:

- Korsord:
  - Utskrift för elever: www.lapsenoikeudet.fi/wp-content/uploads/2022/10/Korsord.pdf
  - Utskrift för läraren med rätta svar: www.lapsenoikeudet.fi/wp-content/uploads/2022/10/Korsord-med-svar.pdf
- Skriv om trygghet i vardagen.
  - Vad gör ett hem tryggt?
  - Vad gör skolresan trygg?
  - Vad gör skolan trygg?
  - Vad gör hobbyer trygga?

I anslutning till skrivuppgiften behandlas i skolan:

- Om du känner dig otrygg, berätta om detta genast för någon bekant och trygg vuxen, såsom läraren.
- Vem kan man kontakta om man känner sig otrygg eller hotad och behöver hjälp? Till exempel:
  - Mannerheims barnskyddsförbunds telefon för barn och unga, brevtjänst på nätet och chatt
  - SOS Barnbyars Apuu-chatt
  - I nödfall 112

NIVÅ 2 (t.ex. klasser 5–6)

Tillbehör: minneslappar eller plattformen Flinga, utskrivna koder för qr-orientering, qr-orienteringspass, smarttelefoner eller pekdatorer samt anteckningsmaterial för qr-orientering

Lektionens gång

Inledning: Barnens erfarenheter av en trygg vardag (10 min)

Eleverna informeras om lektionens program och mål.

Till att börja med diskuterar eleverna parvis vad en trygg vardag innebär. Paret skriver saker om en trygg vardag på minneslappar eller plattformen Flinga. Var och en försöker hitta på minst 2–3 saker. Exemplet antecknas gemensamt på tabellen. Läraren kompletterar exemplen så att åtminstone digital säkerhet, trafiksäkerhet, en trygg vanlig vardag i skolan och hemma samt kunskap i första hjälpen ska finnas på tavlan.

QR-orientering (35 min)

Eleverna delas in i grupper på cirka tre personer. Eleverna tar med sig telefoner eller pekdatorer och anteckningsredskap. På olika håll i skolan finns QR-koder som läraren har gömt och som kan läsas med telefon eller pekdator. Grupperna utför de uppgifter som finns bakom koderna, och svaren skrivs i egna häften eller på papper.

Kontrollerna kan eleverna söka i fri ordning och så många som de hinner med.

Observera att eleverna behöver en QR-kodläsare för uppgiften. Eleverna laddar vid behov ner en egen applikation, t.ex. en QR-streckkodsläsare (Google Play). Egenskapen finns också i applikationen Snapchat. I vissa telefoner är den färdigt installerad. Kom ihåg att gratis QR-kodläsare ofta innehåller reklam. Testa applikationerna på förhand för att hitta en lämplig applikation för hela klassen.

- Skriv ut QR-orienteringspassen för grupperna (pdf): https://www.lapsenoikeudet.fi/wp-content/uploads/2022/09/FI_SV-QR-suunnistuspassi.pdf
- Skriv ut QR-orienteringen för elever (pdf): https://www.lapsenoikeudet.fi/wp-content/uploads/2022/09/FI_SV-QR-suunnistustehtava-oppilaiden-versio.pdf
- Ladda ner QR-orienteringen för läraren med rätta svar (pdf): https://www.lapsenoikeudet.fi/wp-content/uploads/2022/09/FI_SV-QR-suunnistustehtava-opettajien-versio.pdf

Hemuppgift

- Korsord:
  - o Utskrift för elever: www.lapsenoikeudet.fi/wp-content/uploads/2022/10/Korsord.pdf

- Utskrift för läraren med rätta svar: www.lapsenoikeudet.fi/wp-content/uploads/2022/10/Korsord-med-svar.pdf

-

- Skriv om trygghet i vardagen.

- Vad gör ett hem tryggt?
- Vad gör skolresan trygg?
- Vad gör skolan trygg?
- Vad gör hobbyer trygga?

I anslutning till skrivuppgiften behandlas i skolan:

- Om du känner dig otrygg, berätta om detta genast för någon bekant och trygg vuxen, såsom läraren.
- Vem kan man kontakta om man känner sig otrygg eller hotad och behöver hjälp? Till exempel:
  - Mannerheims barnskyddsförbunds telefon för barn och unga, brevtjänst på nätet och chatt
  - SOS Barnbyars Apuu-chatt
  - I nödfall 112

-